

Ártatlannak tetsző szavak, udvariasnak ható sorrend, a kisebbségi érzés ott volt mindenütt. A szerkesztő ösztönösen megfordította a sorrendet, ha a szerző magyar-román kapcsolatokról írt. Pedig az ilyen viszony-jelzésnél minden nép önmagát említi először. A magyar nyelvű erdélyi sajtóban egyedül a csíkszeredai *Hargitában* olvashattunk magyar-román együttéléstről. A főszerkesztő, Albert Antal azzal érvelt, hogy megyéjében a magyarok élnek jóval nagyobb lélekszámban, őket illeti meg az elsőség. Nem is túrték meg sokáig a főszerkesztői székben!

Mondhatná valaki: ezek jelentéktelen apróságok. Akkor miért kanonizálódtak annyira, hogy némelyek szemében a kisebbség hazafiságának bizonyító jegyivé váljanak?

A nyelv, a nyelvezet, a szavak lehetnek a kisebbségi érzés legárulkodóbb jegyei!

Fogadjuk-e ezekkel a reményeink szerint kialakuló új román magyarságszemléletet? Erőtlen lenne a kézzorításunk, ha ott maradnánk – a magunk lelki fogságában. Csak emelt fővel egymás szemébe néző, magukat mindenben egyenlőnek tartó nemzetek rendezhetik végre, József Attila álmai szerint, közös dolgaikat a Dunánál, mielőtt elérkeznének a Rajna, a Majna, a Szajna tájaira, ahol nyelvet, népet, kultúrát csak a kölcsönös önbecsülés, a méltányosság, a mindegyiknek kijáró történelmi igazság őrizhet meg attól, hogy beleveessen az egység egyszínűségébe. Megbecsülést magának az a nép várhat el, amelyik – legyen kicsi vagy nagy, éljen éppen többségben vagy kisebbségben – méltóképpen meg tudja becsülni önmagát.

KAJÁRI GYULA: BARTHA MARGIT